

STATENS
SERUM
INSTITUT

GENEREL INFORMATION TIL PERSONER, DER UDFØRER PIERCING PÅ ANDRE

Forebyggelse af smitte i piercingklinikken:

Ved at følge generelle hygiejniske retningslinjer, også kaldet hverdagshygiejniske retningslinjer, kan man forhindre **smittespredning** i sin piercingklinik.

Smittespredning sker ved direkte og indirekte kontakt med blod, vævsvæsker, sekreter og ekskreter hos alle kunder. Ved at behandle alle kunder ens i en piercingsituation, undgår du at bringe dig selv og dine kunder i en risikosituation, idet man godt kan være smittet med mikroorganismer (dvs. virus eller bakterier) som fx HIV og hepatitis (smitsom leverbetændelse) eller bakterier som stafylokokker og streptokokker uden selv at vide det.

Smittevejen er den vej smitten føres fra et menneske til et andet. Blod, sekreter og ekskreter kan overføres i de piercingprocedurer, hvor der er risiko for at blive smittet via stik/skæreuheld eller ved slimhindekontakt i situationer, hvor der kan forekomme stænk eller sprøjt med blod eller sekreter og ekskreter. Disse procedurer kaldes risikoprocedurer. Her er det primært smitten fra kunde til piercer, du tager højde for.

Til forebyggelse af sådanne smitteuheld er det derfor anbefalet, at man bruger det der kaldes personlige værnemidler.

Værnemidler er handsker, maske, briller og plastforklæde.

Disse værnemidler anbefales benyttet i alle situationer, hvor der er risiko for, at du kan komme til at skære eller stikke dig selv, eller hvor der er risiko for, at det vil stænke eller sprøjte på dig under arbejdet med blod, vævsvæsker eller andet. Dette kan være tilfældet både under selve piercingen og ved håndtering af dine instrumenter bagefter.

Værnemidler skal være tilgængelige, der hvor de skal bruges.

At afbryde smitteveje:

Smitte med mikroorganismer kan ske ved, at du overbringer dem til kunden via dine hænder, eller instrumenter/inventar, som ikke er tilstrækkeligt rengjorte, desinficerede eller steriliserede. Endelig kan du bringe kundens egne mikroorganismer, som sidder på huden, ind i kundens krop, når du stikker hul på huden.

De vigtigste forholdsregler du kan tage i din klinik er derfor følgende:

- **god håndhygiejne**
- **desinfektion af huden før piercingen**
- **rengøring, desinfektion og sterilisation af de genstande, som du bruger til flere kunder**

For at forebygge smitte, anbefales det, at du i din klinik har fastlagte procedurer omkring håndhygiejne, huddesinfektion, rengøring af inventar og desinfektion og sterilisation af instrumenter. Det kan være retningslinjer forstået som systematisk udarbejdede beskrivelser for procedurer/instruktioner for arbejdsgangen i klinikken eller andre retningslinjer, der kan anvendes af personale og kunder i klinikken. De hygiejniske retningslinjer, som du opbygger i din klinik, skal være indarbejdet i alle de arbejds- og piercingprocedurer i din klinik, hvor der er risiko for, at du kan blive smittet ved stik/skæreuheld eller ved stænk og sprøjt. Procedurerne skal også tage højde for, at kunden ikke bliver smittet af dig eller får overført smitte fra tidligere kunder. Et eksempel på en retningslinje kunne være, at alle kunder orienteres om at møde renvaskede og i rent tøj før en piercing, og at der udføres håndhygiejne og bæres sterile handsker ved alle piercinger.

DEFINITIONER**Håndhygiejne:**

Kan udføres som hånddesinfektion med et spritholdigt produkt (70-85 % ethanol tilsat glycerol) eller som håndvask med vand og sæbe.

Huddesinfektion:

At fjerne eller at hæmme hudens mikroorganismer, så de ikke kan bringe smitte ind i kroppen, når man stikker hul på huden.

Rengøring:

Foretages med vand og sæbe. Inventar eller instrumenter, som kun kommer i berøring med hel hud, skal rengøres med vand og sæbe.

Desinfektion:

Ved desinfektion forstås en proces, der er i stand til at dræbe patogene (sygdomsfremkaldende) mikroorganismer i et sådant omfang, at det desinficerede kan bruges uden risiko for at få en infektion.

De instrumenter, der kommer i berøring med ikke hel hud eller slimhinder eller som går igennem hud og slimhinder, skal være sterile.

Sterilisation:

Ved sterilisation forstås den proces, der fører til et fuldstændigt fravær af levende mikroorganismer.

Sterilitet er hermed ikke et begreb, man kan gradbøje i "mere eller mindre sterilt". Enten er genstanden steril, eller også er den ikke. Er der tvivl om et instruments sterilitet, så betragt det som værende ikke sterilt.

Bemærk: En desinfektion vil aldrig kunne erstatte en sterilisation.

Krav til lokaler:

Din kliniks indretning er dit ansigt ud ad til, og det første indtryk din kunde får af dig. Der er visse forhold, som vil gøre det nemmere for dig risikofrit og hygiejnisk at arbejde i og vedligeholde din klinik hensigtsmæssigt.

Lokaler skal være så store, at du kan arbejde optimalt i dem. Det vil sige, at fx må det rum, der pierces i, ikke bruges som gennemgangsrum. Fra piercingrummet anbefales det at have direkte udgang til det rum, hvor de snavsede instrumenter skal behandles i.

Rummene skal være lyse, og der skal være mulighed for udluftning, evt. med udsugningsmuligheder.

Alt inventar skal have vaskbare overflader, som også kan tåle en overfladedesinfektion. Metalborde er at foretrække frem for bløde laminatborde.

Overflader skal være hele og uden sprækker eller huller i, så de er nemme at holde rene ved afvaskning.

Gulve, vægge og døre skal have vaskbare overflader og skal være lavet af et materiale, der tåler overfladedesinfektion.

Rum hvori der udføres snavsede arbejde skal have en håndvask installeret. Vandhaner skal optimalt være udstyret med håndtag, der kan åbnes og lukkes med albuen.

Ved hver vask skal der være ophængt sæbe, hånddesinfektionsvæske, håndcreme og papirhåndklæder.

Papirhåndklæder skal kunne udtages, uden at man forurener de resterende håndklæder.

Der skal findes en skraldespand med låg, gerne pedalbetjent, til at smide affald og papirhåndklæder i.

Et separat rum til rengøring, desinfektion og sterilisation af inventar og instrumenter bør have en udformning, så man tydeligt kan skelne mellem det snavsede, det rene og det sterile område.

Der bør findes en vask til afvaskning af inventar, der ikke udgør en smitterisiko.

Der bør findes et stativ til ophængning af børste, egnet rengøringsmiddel og tørre stofstykker eller engangstykker til aftørring.

Bruges der termisk varme til desinfektion, skal der findes en godkendt opvaskemaskine, som desinficerer med varmetemperaturer på enten:

- 80 grader i 10 minutter
- 85 grader i 3 minutter eller
- 90 grader i 1 minut.

Maskinen skal være indrettet med dyser og opbevaringsnet, så de instrumenter, der skal vaskes i opvaskemaskinen, kan gennemsykles og udsættes for hed damp.

Bruges der kemisk desinfektion, skal der findes et punktudsug i lokalet. Karrene til henstandsdesinfektion skal være dybe, med så lille en overflade som muligt og forsynet med låg.

Til sterilisation af ikke hule, mindre instrumenter kan anvendes en tørsterilisator.

Til sterilisation af hule instrumenter anbefales en dampautoklave.

Klinisk risikoaffald (skarpe, spidse instrumenter og engangskanyler o. lign.), der skal kasseres, skal kunne opbevares separat til det afhentes og bortskaffes ifølge kommunens regulativ.

Håndhygiejne:

Håndhygiejne er den simpleste og mest effektive måde at afbryde smitte fra kunde til piercer, fra kunde til kunde med piercer som mellemlid og fra piercer til kunde.

Korrekt håndhygiejne udføres før alle rene arbejdsopgaver, efter alle urene arbejdsopgaver, det vil sige fx mellem hver kundekontakt, efter brug af handsker, efter hosten, nysen, næsepudsning, før spisepauser og efter toiletbesøg.

En god håndhygiejne kan ikke praktiseres med ure, ringe og armbånd på. Tag derfor disse af som det første du gør, når du møder på klinikken om morgenen og tag dem ikke på igen, før du går hjem fra arbejde. Negle skal være korte, rene og uden neglelak.

Håndhygiejne kan udføres enten som hånddesinfektion eller som håndvask.

Hvis du har sår eller eksem på hænderne, bør du ikke udføre piercing eller beskæftige dig med rengøring og desinfektion af inventar og instrumenter.

Hygiejnisk hånddesinfektion:

Hygiejnisk hånddesinfektion kan erstatte håndvask, når dine hænder er synligt rene for snavs og ikke er våde. At bruge hånddesinfektionsmiddel kan skåne dine hænder mod megen brug af vand samt hudirritation.

Hånddesinfektionsmidlet skal dispenseres fra en engangsbeholder med en pumpeanordning, man kan betjene med albuen.

10–15 ml af hånddesinfektionsmidlet indgives grundigt på hænder og omkring håndled.

Hånddesinfektionsmidlet skal indgives til indtørring.

Hånddesinfektionsmidler, der indeholder ethanol 70–85 % og er tilsat glycerol anbefales.

Almindelig håndvask:

Almindelig håndvask er en vask af hænderne med almindeligt vand og hudvenlig sæbe/vaskecreme uden tilsætning af desinfektionsmiddel.

Hænderne skal fugtes med vand før sæben/vaskecremen kommes på.

Der skal bruges så meget sæbe, at man kan lave et fyldigt skum på hænderne.

Sæben fordeles på hver finger, mellem fingre, på håndryggen, på håndfladen og omkring håndled.

Fingerspidser, tommelfingre, fingermellemrum, håndfladen og håndryggen skal grundigt vaskes i mindst 15 sekunder i alt.

Hænderne skylles derefter omhyggeligt med tempereret rindende vand.

Hænderne tørres/trykkes tørre i et papirhåndklæde.

Papirhåndklæder er at foretrække frem for stofhåndklæder og varmlufttørre. Vil man bruge stofstykker til at tørre hænder i, skal de lægges til vask efter et enkelt brug. Varmlufttørre udtørre din hud og spreder evt. mikroorganismer i luften.

Håndklæder der hænger ved vasken fra morgen til aften er ikke anbefalet.

Sæben, du bruger i din klinik, skal ikke indeholde et desinfektionsmiddel. Det er ikke nødvendigt. Det er vigtigere, at den er løbende bakteriologisk kontrolleret fra fabrikken side.

Sæben skal være ophængt i en engangsbeholder, og det anbefales at dispensere sæben ved at trykke på et håndtag med albuen. Bruger du sæbe i flegangsbeholdere, hvor du hælder ny sæbe op i, skal du varmedesinficere din sæbebeholder mellem hver opfyldning.

Hudpleje:

Vand og sæbe mange gange i løbet af en dag er hårdt ved dine hænder. For at forhindre at du får tørre og sprukne hænder med rifter, skal du pleje din hud med en god håndcreme. Dine hænder skal være tørre, før du smører dem ind. Cremer skal være i en tube eller i en beholder med pumpehåndtag.

Værnemidler:

Personlige værnemidler er handsker, maske, briller og plastforklæde. Disse værnemidler anbefales benyttet i alle situationer, hvor der er risiko for, at du kan komme til at skære eller stikke dig selv, eller hvor der er risiko for, at det vil stænke eller sprøjte på dig under arbejdet med blod, vævsvæsker eller andet. Dette kan være tilfældet både under selve piercingen og ved håndtering af dine instrumenter bagefter.

Handsker:

Handsker er et personligt værnemiddel, der anvendes i de situationer, hvor der er risiko for direkte kon-takt med blod og vævsvæsker. Handsker er til engangsbrug og beskytter kunde og piercer mod smitte. Handsker må ikke vaskes mellem hver patient.

Handsker skal tages på rene og tørre hænder, og skal tages af straks man er færdig med den procedure, hvor man har ønsket at beskytte sine hænder. Hænderne desinficeres eller vaskes efter du har taget handskerne af.

Hvis der går hul på handsken under piercingen, skal du tage handskerne af, desinficere/vaske dine hænder og tage nye handsker på, før du fortsætter piercingen.

Rene medicinske handsker skal bruges i de situationer, hvor man ønsker at holde mængden af mikroorganismer lavt, eller hvor man ønsker at beskytte sine hænder mod forurening.

Rene medicinske engangshandsker leveres i kasser med en given renhedsgrad fra fabrikken. Det er måden, hvorpå du udtager handskerne på, der kan forurene dem. Handsker udtages om muligt i manchetten. De ekstra handsker du evt. får med ud med de to, du skal bruge, lægger du ud i de rum, hvor du rengør og desinficerer dit inventar og instrumenter. Her skal de virke primært som en beskyttelse af dine hænder, og det kræver ikke samme renhedsgrad som inde hos din kunde.

Til rengøring og desinfektionsprocedurer kræves handsker af en anden tykkelse. Sterile medicinske engangshandsker anbefales brugt ved piercingprocedurer. Sterile handsker er pakket sterilt i papir. Følg vejledningen på pakken, der viser, hvordan du korrekt tager handskerne på uden at gøre dem usterile.

Medicinske engangshandsker af latex er de mest brugte, idet de yder den største sikkerhed.

Sørg for at købe handsker i forskellige størrelser, hvis I er flere piercere i klinikken. Er handskerne ikke rigtige i størrelsen, så de er behagelige at arbejde med, bliver de ikke brugt i de rigtige situationer.

Beskyttelsesbriller og masker:

Værnemidler som beskyttelsesbriller og maske anbefales i situationer, hvor der er risiko for stænk og sprøjt med blod og vævsvæsker fra din kunde under

piercingen. Disse stænk og sprøjt kan smitte dig gennem slimhinder i mund, næse og øje.

Masken beskytter mund og næse og skal skiftes mellem hver patient, og hvis den bliver våd under piercingen.

Beskyttelsesbriller værner dine øjne, og brillerne skal vaskes med vand og sæbe mellem hver gang og evt. desinficeres med et egnet middel.

Overtrækskittel/plastikforklæde:

I de situationer, hvor der er risiko for, at dit tøj kan blive snavset eller vådt, anbefales det at bruge overtrækskittel eller et plastikforklæde.

Overtrækskitler skal skiftes, når de er synligt snavsede og vaskes ved min. 80 grader.

Plastikforklæder er til engangsbrug og skal skiftes mellem hver patient.

Vælger du forklæder, der kan afvaskes med vand og sæbe og som kan tåle en evt. desinficering, skal dette gøres mellem hver patient.

Desinfektion af hud og slimhinder:

Desinfektion af kundens hud eller slimhinder foretages for at forebygge infektioner, når man gennembryder den naturlige barriere/beskyttelse, som huden er.

Huddesinfektionen skal bringe antallet af mikroorganismer ned på et så lille antal som muligt.

Huden skal være synligt ren.

Anbefal din kunde at tage et bad før piercingen og at børste tænder inden en piercing i munden.

Før du piercer:

Kig efter om huden er hel uden rifter, sår eller eksem. Findes sådanne, må du anbefale kunden at vente med at få sit smykke, til huden er ophelet.

Kontroller at huden er ren, ellers må du vaske først med vand og mild sæbe.

Hudpiercinger:

Hæld desinfektionsvæsken op i en steril kop.

Brug sterile vattamponer eller sterile gazeservietter og dyp dem i væsken. Dyp dem ikke i væsken, efter de har været på kundens hud, men kasser dem og tag nye.

Med en steril pean bearbejdes huden omkring piercingstedet med vattamponer eller gaze godt gennemvædet med desinfektionsmiddel. Det er den reelle afvaskning, hvor man gnider på huden, der er effektiv.

Man begynder, hvor piercingen skal placeres, og bevæger sig i cirkler ud ad.

Desinficer så bredt ud, at du har plads nok til at arbejde indenfor det desinficerede område, når du skal pierce.

Lad midlet tørre helt.

Desinficer igen med nye tamponer/gazestykker gennemvædet med frisk desinfektionsvæske, men desinficer ikke helt ud til den forrige desinfektionskant.

Lad midlet tørre helt inden du piercer.

Det er en fordel, at desinfektionsvæsken efterlader en farve på huden, så kan du se, hvor langt du er kommet, og at du ikke har sprunget noget over.

Rør ikke ved det punkt hvor du ønsker smykket placeret med dine rene hænder men kun med sterile handsker.

Gazetamponer og vat må ikke henstå i desinfektionsmiddel, men skal overhældes med frisk væske hver gang.

Bruger du færdigfremstillede servietter med desinfektionsvæske på, så vær opmærksom på at de skal være så gennemvædede, at du kan vaske grundigt med dem.

Piercingstedet desinficeres to gange med et spritholdigt desinfektionsmiddel.

Til desinfektion af hud er klorhexidinsprit 0,5 % eller jodsprit 2,5 % effektivt. Bruger man jodsprit, skal huden renses af med sprit for at fjerne jodrester.

Kunder, der skal pierces i navlen, skal være særlig opmærksomme på at vaske sig grundigt med en mild sæbe før piercingen. En vatpind kan være effektiv til at rense navlen med.

Hvis du har brug for at fjerne hår i piercingområdet, så klip dem korte – 1-2 mm - med en saks, en klipper eller lad kunden bruge et hårfjerningsmiddel. Undgå at rasere området med en barberkniv, da det vil efterlade små rifter og sår i huden.

Hvis muligt, undgå at lave piercinger i meget varme sommermåneder, da ophealing vil ske langsommere ved voldsom perspiration/sved, og risikoen for infektion vil være større.

Slimhindepiercinger:

Slimhinderne tåler ikke spritholdige desinfektionsmidler. Alkohol kan give irritation af mundslimhinden i form af en brændende og sviende fornemmelse.

Mundpiercinger:

Bed kunden børste tænder i god tid inden piercingen, da klorhexidin bliver inaktiveret af tandpasta; det vil sige, at klorhexidin ikke får den fulde virkning.

Kunden skal skylle mund i klorhexidin 0,2 % i 1 minut forud for piercingen.

Klorhexidin mundskyllevæske må ikke synkes.

Vaginalpiercinger:

Har kunden ikke vasket sig med sæbe og vand forinden, skal dette gøres forud for hudinfektionen. Der skal ikke vaskes med sæbe og vand inde i skeden - kun i omgivelserne udenom.

Der desinficeres på og omkring piercingstedet med klorhexidinliniment 1 % eller klorhexidinacetat 0,2 % 2 gange. Vær opmærksom på at klorhexidinen skal tørre mellem hver gang.

Piercinger der går igennem urinrøret:

Har kunden ikke vasket sig med sæbe og vand forinden, skal dette gøres forud for hudinfektionen.

Der desinficeres 2 gange med klorhexidinliniment 1 % eller klorhexidinacetat 0,2 % i området, hvor smykket skal sidde.

Desinfektionsmidlet skal tørre mellem hver påføring.

Klorhexidingel indføres i urinrøret. Tuben bruges kun til en kunde og skal kasseres efter brug. Gelen tager ca. 1-2 minutter om at virke og har sin maximale virkning efter 10 minutter.

Gelen kan også indeholde lokalbedøvelse. Den hedder så klorhexidin - lidokaingel 0,05 %, og den bedøvende effekt indtræder efter 10 minutter.

BEHANDLING AF INSTRUMENTER EFTER BRUG**Engangsinstrumenter:**

Engangsudstyr og -instrumenter er, som navnet siger, til engangsbrug.

Det skal således kasseres umiddelbart efter brug.

Engangsudstyr er ikke designet eller beregnet til at blive rengjort, desinficeret eller steriliseret til genbrug.

Instrumenter til flergangsbrug:

For at forhindre smitte til dig selv fra det instrument du har brugt til at pierce med, skal du desinficere det, før du videre håndterer det.

Ved at rengøre instrumenter i hånden, er der risiko for, at du kan stikke eller skære dig, eller at du ved rengøringen kommer til at stænke eller sprøjte mikroorganismer på slimhinder som mund, næse eller øjne.

Desinfektion er en procedure, der uskadeliggør mikroorganismer i et sådant omfang, at det desinficerede instrument nu kan håndteres af dig uden, at det udgør nogen risiko for smitte for dig.

Desinfektion kan foretages enten med varme – også kaldet termisk desinfektion – eller med desinfektionsmidler – også kaldet kemisk desinfektion.

Varmedesinfektion:

Desinfektion med fugtig varme er den sikreste, billigste og mest miljøvenlige måde at desinficere på.

For at man kan kalde en proces i opvaskemaskinen for en varmedesinfektion, skal maskinen nå op på 80 grader i 10 minutter, på 85 grader i 3 minutter eller på 90 grader i 1 minut.

Når du bruger en specielt indrettet opvaskemaskine, får du den mest tilfredsstillende metode, som også er skånsom overfor dit udstyr. Maskinen skal være indrettet med et koldt forskyl og en efterfølgende rengøring og varmebehandling af dine instrumenter. Maskinen skal endvidere være udstyret med indsats, kurve eller dyser, så du er sikker på, at det udstyr, du vasker i maskinen, bliver varmedesinficeret i alle hulrum. Maskinen skal også tørre godset, og det skal stilles på plads eller pakkes til sterilisering, straks det er færdigt.

Når du tager dine instrumenter ud af maskinen, er det vigtigt, at du ser dem grundigt efter for evt. fastsiddende materiale. Det materiale, der evt. sidder tilbage, forhindrer varmedampen i din autoklave i at trænge igennem snavset, og du opnår hermed ikke et sterilt instrument. Derfor skal du have alle instrumenter i dine rene hænder og kontrollere dem, før du pakker dem til sterilisering.

For at sikre dig at du opnår en varmedesinfektion hver gang, anbefales det at du fører en logbog på din maskine, hvori du noterer dato og resultat af kontrol, og om du har haft reparatør til den.

Opvaskemaskiner kan købes eller evt. leases.

Kemisk desinfektion:

Kemisk desinfektion kan anvendes til genstande, der ikke tåler varme, eller som rent praktisk ikke kan varmedesinficeres. Endelig kan du bruge kemisk desinfektion som et alternativ til varmedesinfektion.

Bakteriesporer er mest modstandsdygtige overfor desinfektionsmidler, herefter kommer tuberkulosebakterier og virus som Poliovirus og den virus, der kan give Roskildesyge (opkastninger og tynd mave). Virus som herpes og HIV, andre bakterier og svampe er som oftest lette at dræbe med desinfektionsmiddel. Til brug i piercingklinikker anbefales desinfektionsmidler fra de grupper der kaldes halogener og oxidative forbindelser. Spørg hos forhandleren om mærkernes produktnavne.

Kemiske midler er omfattet af Arbejdsministeriets Bekendtgørelse om stoffer og materialer, og der sættes her krav om at man nøje følger producentens anvisning, når man skal blande desinfektionsmidlerne. De fleste af desinfektionsmidlerne kan enten give irritation af slimhinderne, allergi ved berøring eller er farlige at indtage.

Kemiske midler udgør også en belastning for miljøet, og du skal derfor forhøre dig i din kommune, hvordan og hvor du hælder desinfektionsvæsken ud efter brug.

Når du beskæftiger dig med kemiske desinfektionsmidler, skal du være iført personlige værnemidler i form af tykke handsker, gummiforklæde og evt. beskyttelsesbriller.

Det rum hvori desinfektionskarrene står, skal have en god udluftning i form af et sug (punktudsug), og de kar, som du lægger dine instrumenter i, skal have så lille en åbning som muligt. Hvis du bruger dybe kar, skal karrene være udstyret med en rist med håndtag, så du kan tage instrumenterne op uden at stikke hænderne ned i desinfektionsvæsken.

Karrene skal have låg på, mens desinfektionen foregår.

En korrekt desinfektion er afhængig af, at følgende er i orden:

- Der skal være direkte kontakt mellem dit instrument og desinfektionsmidlet. Det vil sige, at hvis instrumentet er synligt snavset, må du forsigtigt rengøre

det nede i desinfektionsvæsken med en børste. Har du hule instrumenter, skal de skylles forsigtigt igennem med desinfektionsvæsken, så instrumentet også bliver desinficeret indeni. Husk tykke handsker og forklæde. Lad børsten blive i desinfektionsvæsken. Undgå at vaske så kraftigt at du risikerer at stænke og sprøjte på dig selv eller på omgivelserne.

- Desinfektionsmidlet skal have den rette koncentration - følg brugsanvisningen nøje.
- Instrumenterne skal ligge i desinfektionsmidlet i en time - brug et æggeur.
- Når desinfektionstiden er gået, skylles instrumentet omhyggeligt med rindende vand.
- Du skal altid bruge handsker, hvis der er kontakt med desinfektionsmidlet, og når du skyller instrumenterne af.
- Desinfektionsmidler har kun en vis holdbarhed, når de er blandet. Følg producentens anvisning for, hvornår det skal kasseres. Sæt en dato på karret, hvornår du har blandet det, og hvornår det skal kasseres.
- Desinfektionsmidler virker ved stuetemperatur.
- De fleste desinfektionsmidlers effekt er stærkt afhængig af, hvilken pH-værdi desinfektionsopløsningen har. Denne pH-værdi kan ændre sig, hvis du fx har haft mange meget snavsede instrumenter til at ligge i opløsningen. Du må så skifte opløsningen, før den anbefalede tid.
- Der skal være ventilation (punktudsug) i rummet, hvor du har dine desinfektionskar stående. Indånding af dampe fra desinfektionsmidlet skal undgås.
- Der skal være beskyttelsesbriller til rådighed.
- De desinfektionsmidler du ønsker at anvende, skal være optaget i afsnit C i "Råd og anvisninger. Desinfektion i Sundhedssektoren. Den centrale afdeling for sygehushygiejne, Statens Serum Institut.

Sterilisation:

Sterilisation kan defineres som et fuldstændigt fravær af enhver form for levedygtige mikroorganismer.

Instrumenterne skal være rene og desinficerede før sterilisation for at sikre, at sterilisationen er effektiv.

Instrumenter, der skal være sterile, kan være indpakkede eller uindpakkede. Instrumenter, som skal være sterile, når de skal bruges, skal indpakkes. Instrumenter, der ikke behøver at være sterile, men som skal bruges rene, kan steriliseres uindpakkede og opbevares rent efter sterilisationen.

Emballering før sterilisation:

Du skal pakke og emballere dine instrumenter og smykker forskelligt, afhængigt af om du har en tørsterilisator eller en dampautoklave.

Tør varme (tørsterilisator):

Ved tør varme kan du vælge mellem at pakke i folieposer eller i containere:

Det rengjorte instrument eller smykke pakkes i foliepose, som lukkes med speciel autoklavetape eller anbringes i en container af plast eller metal, som lukkes med låg.

Fugtig varme (dampautoklave):

Ved fugtig varme kan du vælge mellem at pakke i papir, plastpapirpose eller container.

Papir: rengjorte instrumenter pakkes som en kuvertpakning i specielt dampautoklavepapir, som lukkes med speciel dampautoklavetape.

Plastpapirpose: rengjorte instrumenter pakkes i poser med plast/papir, som lukkes ved svejsning.

Container: rengjorte instrumenter anbringes i speciel container med filter, som åbnes under processen og lukkes efter endt sterilisation.

Sterilisation med tør varme:

En tørsterilisator er specielt egnet til skarpe og spidse instrumenter, og instrumenter med smalle kanaler.

Det udstyr der skal i en tørsterilisator skal kunne tåle høj temperatur.

Tørsterilisatoren skal være opvarmet til den ønskede temperatur, inden du anbringer instrumenterne eller smykkerne i ovnen.

Sterilisationstiden i en tørsterilisator måles efter at den ønskede temperatur er målt inde i instrumentet. Denne tid vil kunne være forskellig fra ovn til ovn, men også afhængig af, hvad det er for nogle instrumenter, du lægger ind i den. Du må derfor rådføre dig med producenten om at fastlægge den korrekte tid for sterilisation.

Den vejledende tid er angivet til:

160 °C i 2 timer

170 °C i 1 time

180 °C i ½ time.

De ting der skal i en tørsterilisator må ikke være for store, og de skal anbringes sådan i ovnen, at luften frit kan cirkulere omkring dem.

Vær opmærksom på at en hyppig brug af højeste temperatur til tørsterilisation kan sløve instrumenterne og derfor nedsætte deres levetid.

En kontrol af tørsterilisatorens tid og temperatur skal foretages efter hver kørsel.

Når du tømmer tørsterilisatoren, skal du kontrollere, at indpakningen er intakt. Er den ikke det, skal indholdet steriliseres igen i en ny indpakning.

Når sterilisation ønskes valideret, foretages kontrol af tørsterilisator med biologiske indikatorer mindst en gang årligt. Desuden skal du validere din tørsterilisator efter ethvert indgreb på tørsterilisatoren; det kan være reparation, kalibrering, udskiftning af del, ved ændret pakningsmønster af tørsterilisatoren samt ved ændret indpakning af instrumenterne. Validering skal godtgøre, at de emner, der er blevet behandlet i tørsterilisatoren, er blevet sterile ifølge definitionen på sterilitet angivet i EN 556.

Rutinekontrol af tørsterilisatoren bør udføres med biologiske indikatorer en gang månedligt. En biologisk indikator er en lille papirpakke med bakteriesporer i. Disse bakteriesporer kræver både høj varmetemperatur og en tilpas tid for at blive slået ihjel. Disse sporer anbringer du i din tørsterilisator imellem de indpakkede instrumenter. Efter endt sterilisation sender du den lille pose med sporerne ind til et laboratorium, der kan undersøge, om de er blevet slået ihjel i sterilisationsprocessen. Er de slået ihjel, er processen forløbet tilfredsstillende.

Sterilisation med fugtig varme (dampautoklaver):

Sterilisation med fugtig varme er en sikker og billig metode til instrumenter, der tåler fugtig varme og vakuumpåvirkning. Forudsætningen for sterilisationen er dog, at luften er fjernet effektivt fra dampautoklave og gods før dampindblæsning. Dette sker kun i en vakuuautoklave. Dette kan kontrolleres med Bowie-Dick test i tom ovn og før sterilisation af udstyr. Hør forhandleren af din dampautoklave hvorledes du bærer dig ad.

Efter hver kørsel af dampautoklaven skal du foretage en kontrol med aflæsning af diagrammer, der viser tryk, temperatur og tidsfaktor. Opbevar dem i en logbog, så du altid kan holde øje med, hvordan din dampautoklave fungerer.

Ved brug af kemiske indikatorer skal du kontrollere, om der er sket et farveskift efter hver dampautoklaving.

Damp-autoklavetape skifter farve efter endt sterilisation. Den er ikke en garanti for steriliteten men fortæller dig kun at der ikke bruges ikke-steriliserede artikler.

Når du tømmer dampautoklaven, skal du kontrollere, at indpakningen er intakt. Er den ikke det, skal indholdet steriliseres igen i en ny indpakning.

Når sterilisation ønskes valideret, foretages kontrol med dampautoklaver med biologiske indikatorer mindst en gang årligt. Desuden efter ethvert indgreb på dampautoklaven (reparation, kalibrering, udskiftning af dele), ved ændret pakningsmønster af dampautoklaven samt ved ændret indpakning af

instrumenterne. Validering skal godtgøre, at de emner, der er behandlet i dampautoklaven, er blevet sterile ifølge definitionen på sterilitet som angivet i EN 556.

Rutinekontrol bør udføres med biologiske indikatorer en gang månedligt. En biologisk indikator er en lille papirpakke med bakteriesporer i. Disse bakteriesporer kræver både høj varmetemperatur og en tilpas tid for at blive slået ihjel. Disse sporer anbringer du i din dampautoklave imellem instrumenterne. Efter endt sterilisation sender du den lille pose med sporerne ind til et laboratorium, der kan undersøge, om de er blevet slået ihjel i sterilisationsprocessen. Er de slået ihjel, er processen forløbet tilfredsstillende.

Opbevaring af sterile artikler:

Dine sterile artikler skal opbevares i lukket skab, separat, sikret mod fugt, svingninger i temperatur, støv og sollys.

Holdbarhedstiden for dine varer er afhængig af, hvad du pakker dem i, og hvordan du opbevarer dem efter sterilisation.

Generelt skal sterile varer ikke håndteres mere end højst nødvendigt. Sørg derfor for at dine lagre er overskuelige og lav et system, hvor du sætter nye steriliserede varer ind fra højre og tager fra venstre. Kontroller udløbstider en gang om måneden og ompak og resteriliser varer, der er blevet for gamle.

Pakker du i autoklaveposer bestående af papir og plastlaminat, og opbevarer du poserne i et almindeligt depotrum i et lukket skab sammen med andre sterile varer, er holdbarhedstiden 3 måneder.

Håndtering af skarpt affald (klinisk risikoaffald):

Piercingnåle og andet lignede skarpt og spidst udstyr til piercing bliver forurennet med blod og vævsvæsker ved brug.

Dette udgør en risiko for dig, og du skal derfor være opmærksom på, at du kasserer disse skarpe, spidse og skærende genstande korrekt.

Skarpe og stikkende genstande skal placeres i specielle plastbokse, som ikke kan perforeres.

Sæt aldrig beskyttelseshætte på kanyler og hav den brudsikre container stående ved siden af dig, hvor du arbejder, så du kan bortskaffe det skarpe, stikkende og skærende affald med det samme.

Fyld kun boksene 3/4 op og luk dem forsvarligt.

Bortskaf dem ifølge den vejledning, der findes i din respektive kommune.

Nåle må ikke genbruges mellem hver patient.

Vejledning af kunder efter piercing:

Kunderne må instrueres i vigtigheden af en god håndhygiejne, før de berører deres smykker.

Piercingen kan soignereres med sterilt saltvand og skal holdes tør, til den er ophelet.

Piercinger på kønsorganerne skal renholdes med mild, uparfumeret sæbe med pH værdi omkring 3,5, fx Vivag eller Lactacyd.

Kommer der infektion i piercingen, skal kunden henvises til egen læge.

Printet fra www.ssi.dk d. 21.07.2008
Statens Serum Institut Artillerivej 5 2300 Kbh S
Tlf: 3268 3268 Fax: 3268 3868 E-mail: serum@ssi.dk
